

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

О. Я. Чебикін

«30» 08 2019 р.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Розглянуто на засіданні
вченої ради Університету Ушинського
Протокол № 1 від 29 серпня 2019р.

Одеса - 2019

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Практична підготовка здобувачів вищої освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Міністерства освіти і науки України (далі Університет) є невід'ємним складником підготовки фахівців з вищою освітою і стандартів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями освіти. Метою практики є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їхньої майбутньої професії, формування у них на базі одержаних в Університеті професійних компетентностей, які сприяють ухваленню самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, вихованню потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

1.2. У цьому Положенні розглянуто загальні питання з організації практичної підготовки, проведення контролю та підбиття підсумків різних видів практик в Університеті за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями освіти.

1.3. Положення розроблено відповідно до нормативних документів:

- Закону України «Про освіту» (05.09.2017 № 2145-VIII, редакція від 09.08.19)

- Закону України «Про вищу освіту» (01.07.2014 №1556-VII, редакція від 09.08.19);

- наказу Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 «Положення про проведення практики здобувачів освіти вищих навчальних закладів України» (редакція від 20.12.94);

- стандартів вищої освіти України;

- наказу Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 р. №1669

«Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти»;

- рекомендацій про проведення практики здобувачів освіти вищих навчальних закладів України, ухвалених рішенням вченої ради інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 24 квітня 2013 року (протокол № 5);

- навчальних планів, робочих навчальних планів.

1.4. Практики в Університеті проводяться відповідно до освітніх рівнів: першого (бакалаврського), другого (магістерського) денної та заочної форм навчання.

1.5. Метою практики є оволодіння здобувачами освіти сучасними методами, формами організації та знаряддями праці у сфері їхньої майбутньої професії, формування в них, на базі одержаних знань, професійних компетентностей для прийняття самостійних рішень під час роботи у виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

1.6. Навчально-методичне забезпечення практики складають робоча програма практики, методичні рекомендації щодо її проведення.

1.7. Заходи, пов'язані з організацією практики, визначаються наказом ректора Університету.

2. ВИДИ І ЗМІСТ ПРАКТИКИ

2.1. Перелік видів практики для кожної спеціальності, їх тривалість і терміни проведення визначаються навчальними планами згідно зі стандартами вищої освіти та освітньо-професійними програмами (далі ОПП).

2.2. Залежно від спеціальності (спеціалізації) видами практики можуть бути:

- навчальна;
- виробнича;
- науково-дослідна;
- переддипломна.

2.3 Метою навчальної практики є ознайомлення студентів зі специфікою майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь із обов'язкових навчальних дисциплін. Практика є першим кроком психологічної і професійної адаптації здобувача вищої освіти до виробництва. Навчальна практика дає змогу здобувачеві вищої освіти вирішувати завдання, які покладені на виробничий персонал, нести відповідальність за роботу, що виконується, відчувати себе учасником виробництва. Навчальна практика є наступним етапом після практичних, лабораторних занять, що забезпечує перехід від теоретичного навчання до майбутньої професійної діяльності здобувачів вищої освіти.

Основними завданнями навчальної практики є: закріплення та поглиблення знань і умінь, одержаних при вивченні обов'язкових навчальних дисциплін; отримання умінь і первинних навичок з професії відповідного фаху; ознайомлення з організацією роботи та структурою підприємств і організацій, а також з характером майбутньої професійної діяльності; розвиток інтересу до обраної спеціальності; виховання професійних якостей молодого фахівця шляхом залучення здобувачів вищої освіти до реальної професійної праці.

Навчальна практика може проводитись у навчальних і навчально-наукових лабораторіях, навчально-виробничих майстернях, а також в освітніх закладах, на підприємствах відповідного профілю. Навчальна практика, зазвичай, проводиться на виробництві. Вона відрізняється від предметної навчальної практики тим, що практичні роботи, які виконують здобувачі вищої освіти, передбачають використання знань із декількох навчальних дисциплін. У процесі виконання комплексних завдань здобувачі вищої освіти оволодівають первинними професійними вміннями, розвивають здібності застосовувати системні знання на практиці.

2.4. Виробнича практика (технологічна, управлінська, перекладацька, педагогічна та інші, залежно від профілю підготовки фахівця) посідає

проміжне місце в переліку видів практик. Під час цієї практики здобувачі вищої освіти працюють безпосередньо на реальних робочих місцях в умовах виробництва, зокрема у структурних підрозділах Університету.

Виробнича практика визначається освітньо-професійними програмами освітніх рівнів бакалавра, магістра. Виробнича практика здобувачів вищої освіти є одним із важливих видів навчальної роботи і здійснюється з метою набуття виробничих навичок ухвалювати самостійно рішення в реальних виробничих умовах. Вона покликана підготувати майбутніх фахівців до реальної практичної роботи, забезпечити належний рівень їхньої професійної підготовки. Метою виробничої практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти у процесі вивчення певного циклу дисциплін, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо в установі, організації з виробничим, виховним, освітнім процесом, відпрацювання професійних умінь і навичок зі спеціальності, а також збір матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи. Проводиться виробнича практика на базі організацій, установ і підприємств, що відповідають вимогам обраного фаху та програми практики.

Асистентська практика – це вид педагогічної практики, яка проводиться для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем освіти для спеціальностей, яким визначено в ОПП присвоєння відповідної кваліфікації.

2.5. Науково-дослідна практика є одним з елементів програм підготовки майбутніх магістрів. Метою науково-дослідної практики є систематизація, розширення й закріплення професійних знань, формування умінь ставити завдання, аналізувати отримані результати й робити висновки, надбання й розвиток досвіду самостійної науково-дослідної роботи.

Основним завданням практики є набуття досвіду в дослідженні актуальної наукової проблеми.

Під час науково-дослідної практики здобувач вищої освіти повинен: вивчити: літературні джерела з розроблюваної теми з метою їх використання при виконанні атестаційної роботи; методи дослідження й проведення експериментальних робіт; методи аналізу та обробки експериментальних даних; інформаційні технології в наукових дослідженнях, програмні продукти, що відносяться до професійної сфери; вимоги до оформлення наукової документації;

проаналізувати, систематизувати й узагальнити науково-технічну інформацію з теми досліджень; здійснити теоретичне або експериментальне дослідження в рамках поставлених завдань; проаналізувати вірогідність отриманих результатів; порівняти результати дослідження об'єкта розробки з вітчизняними й закордонними аналогами; проаналізувати наукову й практичну значущість отриманих результатів досліджень.

Вибір місця науково-дослідної практики й змісту робіт визначається необхідністю ознайомлення здобувачів вищої освіти з діяльністю організацій, наукових установ, що здійснюють роботи й проводять дослідження з напрямку вибраної теми.

Науково-дослідна практика здійснюється у формі проведення реального дослідницького проекту, що виконується здобувачем вищої освіти у рамках затвердженої теми наукового дослідження з урахуванням інтересів і можливостей підрозділів, у яких вона проводиться. Практика проводиться відповідно до програми науково-дослідної роботи та індивідуальних завдань практики, складеним здобувачем вищої освіти разом з науковим керівником.

Робота здобувачів вищої освіти у період практики організовується відповідно до логічної послідовності проведення дослідження: вибір теми, визначення проблеми, об'єкта й предмета дослідження; формулювання мети й завдань дослідження; теоретичний аналіз літератури й досліджень з проблеми, підбір необхідних джерел за темою; складання бібліографії; формулювання робочої гіпотези; вибір бази проведення дослідження; визначення комплексу методів дослідження; проведення експерименту; аналіз експериментальних даних; оформлення результатів дослідження.

Очікувані результати від науково-дослідної практики: знання основних положень методології наукового дослідження й уміння застосувати їх у роботі над обраною темою кваліфікаційної роботи; уміння використати сучасні методи збирання, аналізу й оброблення наукової інформації; уміння викласти наукові знання з проблеми дослідження у вигляді звітів, публікацій доповідей.

2.6. Переддипломна практика є завершальним етапом практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Перед проходженням переддипломної практики здобувач вищої освіти повинен отримати тему кваліфікаційної роботи для того, щоб під час практики закріпити та поглибити знання з навчальних дисциплін професійної підготовки, зібрати фактичний матеріал та виконати необхідні дослідження за темою роботи.

Переддипломна практика має на меті узагальнення й удосконалення знань, практичних умінь та навичок, оволодіння професійним досвідом та готовності здобувачів вищої освіти до самостійної трудової діяльності, а також збирання і підготовка матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи.

2.7. Проведення навчальної, виробничої, науково-дослідної і переддипломної практик та їх тривалість визначаються навчальним планом та графіком освітнього процесу.

3. БАЗИ ПРАКТИКИ

3.1. База практики – це установа, підприємство, організація різної форми власності та підпорядкованості, що призначена для проведення практики здобувачів вищої освіти, при цьому вона повинна забезпечувати виконання програми практики для відповідного освітнього ступеня: бакалавра, магістра.

3.2. Підприємства, організації, установи, які є базовими, повинні відповідати таким вимогам:

- наявність структур, що відповідають спеціальностям (спеціалізаціям), за якими здійснюється підготовка фахівців в Університеті;
- наявність кваліфікованих керівників практики здобувачів вищої освіти;

- надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

У разі, коли підготовка спеціалістів здійснюється Університетом за замовленням фізичних осіб, бази практики забезпечують ці особи (з урахуванням всіх вимог робочої програми та цього Положення) або заклади вищої освіти, що визначається умовами договору (контракту) на підготовку спеціалістів.

3.3. Залежно від обраного фаху, мети і завдань практик, базами можуть бути як сторонні установи, підприємства, організації, так і структурні підрозділи Університету.

3.4. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються в Університеті за державним замовленням, перелік баз практики можуть надавати органи, що формували замовлення на фахівців.

3.5. Під час підготовки фахівців за цільовими договорами, бази практики передбачаються в договорах підготовки цих фахівців.

3.6. Для здобувачів вищої освіти – іноземних громадян бази практики можуть бути передбачені у відповідному контракті щодо підготовки фахівців і знаходитись як на території країн-замовників, так і на території України.

Практика здобувачів вищої освіти Університету за кордоном проводиться на підприємствах зарубіжних країн, з якими встановлено партнерські стосунки у формі угод, контрактів, протоколів про наміри, договорів про співпрацю щодо організації та проведення практики. Зазначені документи мають бути укладені відповідно до чинного законодавства України між організатором практики за кордоном (фірмою, компанією, установою тощо) або його офіційним представником в Україні, якому організатор практики надав свої повноваження, та керівником Університету і відповідати вимогам практики.

3.7. Перед від'їздом здобувачів вищої освіти за кордон обов'язково укладається тристоронній договір між керівником Університету, організатором практики або його офіційним представником в Україні та здобувачем вищої освіти. Цим документом обґрунтовано умови й терміни проходження практики, обов'язки та відповідальність сторін. Тривалість дії договорів погоджується сторонами на період дії практики відповідно до термінів, установлених навчальним планом.

Здобувачі вищої освіти – іноземні громадяни – отримують програму практики, індивідуальні завдання, складають звіт у порядку, встановленому законодавством України та цим Положенням.

3.8. Визначення баз практики здійснює керівництво Університету на основі договорів із закладами освіти, підприємствами (організаціями, установами) незалежно від їх форм власності, організаційно-правових форм й територіального розташування.

3.9. Здобувачі вищої освіти можуть самотійно, з дозволу керівника практики від факультету/інституту, підбирати для себе місце проходження

практики. У разі погодження, керівник практики від факультету/інституту, спільно із завідувачем практики Університету, готує проєкт індивідуального договору для здобувача вищої освіти.

3.10. Договір з базою практики про її проведення укладає ректор Університету за зразком. (Додаток Б)

3.11. Договір, згідно з установленою формою, готується у двох примірниках: один – Університету, другий – базі практики.

3.12. На основі договору здобувачі вищої освіти отримують направлення на проходження практики, яке готує керівник практики від факультету/інституту. Направлення на практику оформляється в одному примірнику згідно з установленою формою та надається завідувачу практики для подальшого оформлення. (Додаток В)

3.13. На здобувачів вищої освіти, які проходять практику, поширюються законодавство про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства, організації, установи.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

4.1. Відповідальність за загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи.

4.2. Загальне навчально-методичне керівництво практикою, організацію практики та контроль за її проведенням здійснює завідувач практики Університету.

4.3. Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечують відповідні кафедри факультетів/інститутів. Організаційні заходи, що забезпечують підготовку, порядок проведення і контроль практики покладається на завідувачів кафедр.

4.4. Безпосередній контроль за організацією практики та за результатами її проведення покладається на декана/директора факультету/інституту.

4.5. Методичне забезпечення практики складає:

- Положення про проведення практики здобувачів освіти Університету;
- робочі програми практики здобувачів вищої освіти, підготовка яких здійснюється за різними спеціальностями (спеціалізаціями);
- методичні рекомендації та матеріали до проходження практики для здобувачів вищої освіти Університету.

4.6. Організаційне забезпечення практики складає:

- визначення баз практики;
- розподіл здобувачів вищої освіти за базами практики;
- укладання договорів про проведення практики між Університетом та підприємством, організацією, установою;
- підготовка інформації базовому підприємству щодо термінів проходження практики, кількості здобувачів вищої освіти, потреб в обладнанні, інвентарі та матеріалах;

- складання кошторису-калькуляції щодо витрат на проведення практики здобувачів вищої освіти;
- підготовка графіків проведення настановних і підсумкових конференцій, заліків та складу залікових комісій;
- підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики.

4.7. Керівництво практикою здобувачів вищої освіти здійснюється двосторонньо: керівником від Університету та керівником від бази практики.

4.8. Для забезпечення належної якості проведення практики здобувачів вищої освіти Університету до керівництва практикою залучаються досвідчені професори, доценти та викладачі, які мають відповідний стаж роботи не менше двох років. Керівниками з фаху під час педагогічної практики є викладачі фахових кафедр, на яких здійснюється методична підготовка здобувачів вищої освіти.

4.9. Для забезпечення належної якості проведення практики до керівництва практикою від бази практики залучаються штатні працівники підприємств, організацій та установ з вищою освітою та такі, які обіймають посади відповідного фаху.

4.10. Загальну організацію практики за кордоном та контроль за її проведенням в Університеті за рішенням ректора здійснює відповідальна особа згідно із чинним законодавством України. Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики за кордоном покладається на ректора Університету.

Відбір здобувачів вищої освіти на практику за кордоном проводиться в межах визначеної кількості осіб з урахуванням їх фахової підготовки. До участі в конкурсному відборі на міжнародні програми практичного навчання допускаються, як правило, здобувачі вищої освіти другого-третього років навчання, що відповідають таким вимогам закладу вищої освіти та організаторів практики:

- наявність закордонного паспорта;
- володіння іноземною мовою;
- денна форма навчання;
- наявність медичної довідки встановленого зразка для виїзду за кордон;
- відсутність правопорушень під час навчання в Університеті.

Підставою для участі у конкурсному відборі є заява здобувача вищої освіти на ім'я ректора, погоджена з деканом/директором факультету/інституту та профспілковою організацією.

4.11. Зміст практик визначається робочою програмою, яку розробляє кафедра, відповідальна за організацію практики.

Зміст програми повинен відповідати нормативно-правовим документам України щодо практики здобувачів освіти, освітньо-професійній програмі підготовки фахівця. Робоча програма практики готується кафедрою і затверджується деканом/директором та головою науково-методичної ради факультету/інституту. Ця програма з окремого виду практики повинна включати такі розділи: вступ, мету і завдання, зміст практики, індивідуальні

завдання, форми і методи контролю, вимоги до звіту, критерії оцінювання, засоби діагностики результатів практики (за потреби), порядок оцінювання практики, допоміжну літературу для здобувачів вищої освіти – практикантів. (Додаток Г)

Крім того, до програми практики можна включати екскурсії під час проведення практики та інші заходи, що сприяють закріпленню знань, отриманих під час навчання.

Індивідуальне завдання розробляється керівником практики від кафедри і видається кожному здобувачеві вищої освіти. Зміст індивідуального завдання повинен урахувати конкретні умови та можливості підприємства (організації, установи), відповідати як потребам виробництва, так і цілям, завданням освітнього процесу.

4.12. Електронний варіант робочої програми передається завідувачу практики для розміщення на веб-сайті Університету.

4.13. Під час планування проведення навчальної практики без відриву від навчання (безперервної), обсяг практики рахувати як обсяг навчальної дисципліни з розподілом: не менше як 30% і не більше як 50 % – аудиторна робота. Години аудиторної роботи входять до тижневого навантаження здобувача вищої освіти згідно з робочим навчальним планом.

4.14. При плануванні проведення виробничої практики без відриву від навчання (безперервної), за умови неможливості її проведення з відривом від навчання, виділяти окремі дні у розкладі занять.

4.15. Практика в межах навчального року може проводитись як певними періодами, так і шляхом чергування з теоретичними заняттями.

4.16. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання, які навчаються без відриву від виробництва, на кожному освітньому ступені передбачається практика тривалістю до 4 тижнів, студентам останніх курсів надаються довідки про строк практичної підготовки.

4.17. Порядок організаційних заходів з проведення практики:

4.17.1. Наказом ректора Університету про проведення практики здобувачів вищої освіти Університету визначається:

- місце та терміни проведення практики;
- склад студентських груп;
- відповідальний керівник за організацію практики та оформлення підсумкового звіту за її результатами;
- посадова особа, на яку покладено загальну організацію практики та контроль за її проведенням (декан/директор факультету/директор інституту).

Загальні підсумки практики узагальнюються на вчених радах факультетів/інституту не менше як один раз протягом навчального року.

4.17.2. Завідувач практики Університету забезпечує:

- контроль за укладенням договорів з підприємствами (організаціями, установами), які визначені як бази практики, на навчальний рік;
- складання кошторису щодо витрат на проведення практики здобувачів вищої освіти;
- здійснення розрахунку з базами практики згідно з договором про проведення практики;

- здійснення загального контролю за ходом практики та веденням документації;

- надання першому проректору з навчальної та науково-педагогічної роботи письмового звіту про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо покращання практики здобувачів вищої освіти;

- підготовку щорічного аналізу практичної підготовки здобувачів вищої освіти Університету за звітами кафедр.

4.17.3. Відповідальним за організацію і проведення практики на факультетах/в інституті є декан/директор факультету/інституту, який:

- здійснює навчально-методичне забезпечення практики на факультеті/інституті;

- інформує здобувачів вищої освіти про місце, строки проведення практики та форми звітування;

- здійснює контроль за організацією та проведенням практики кафедрами, виконанням програми практики, своєчасним складанням заліків і оформленням звітної документації за підсумками практики;

- заслуховує звіти кафедр, циклових комісій про проведення практики на раді факультету/інституту.

4.17.4. Кафедра, що відповідає за підготовку та порядок проведення практики, забезпечує:

- визначення баз для проведення конкретної практики та розподіл за ними здобувачів вищої освіти;

- підготовку наказу про проведення практики за два тижні до початку практики (Додаток Д);

- підготовку документації для здобувачів вищої освіти: договори про практику, направлення, щоденники тощо;

- проведення інструктажу здобувачів вищої освіти з питань безпеки та охорони праці в галузі;

- проведення настановної та підсумкової конференцій з практики;

- контроль завідувачів кафедр та керівників практики за ходом практики;

- повідомляють здобувачів вищої освіти про систему звітності з практики, яка затверджена кафедрою, а саме: подання щоденника практики, оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовку доповіді, повідомлення, виступу тощо;

- обговорюють підсумки та аналізують виконання програм практики на засіданнях кафедри;

- подають до деканатів/директоратів звіти про проведення практики з пропозиціями щодо вдосконалення її організації.

4.18. Обов'язки керівника практики від факультету/інституту:

- перед початком практики перевіряє готовність баз практики до прийому здобувачів вищої освіти, надає копію робочої програми практики;

- перед початком практики проводить організаційні заходи зі здобувачами вищої освіти: настановну конференцію, ознайомлення з робочою програмою практики, надає інформацію про порядок проходження практики, забезпечення здобувачів вищої освіти необхідними документами, інформує

про систему звітності з практики;

- проводить інструктаж з охорони праці та фіксує його проведення в журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці для здобувачів вищої освіти;

- спільно з керівником практики від бази практики інформує здобувачів вищої освіти про правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства, установи та організації;

- контролює забезпечення відповідних умов праці і побуту здобувачів вищої освіти під час проходження практики та виконання здобувачів вищої освіти – практикантами – правил внутрішнього трудового розпорядку;

- спільно з керівником практики від бази практики забезпечує якісне проходження практики згідно з програмою;

- контролює ведення робочих записів під час перебування здобувачів вищої освіти на базі практики;

- перевіряє й оцінює звітну документацію здобувача вищої освіти після закінчення практики;

- бере участь у складі комісії для проведення диференційованого заліку з практики, на підставі чого оцінює результати практики здобувачів вищої освіти, атестує їх і виставляє оцінки в залікові книжки та індивідуальний навчальний план;

- готує та подає письмовий звіт про проведення та результати практики завідувачу кафедри та завідувачу практики Університету, оприлюднює звіт на вченій раді факультету/інституту.

4.19. Обов'язки викладачів – керівників практики від кафедр.

Викладач – керівник практики кафедри педагогіки, психології:

- розробляє педагогічний складник робочих програм практики;

- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;

- у складі комісії приймає заліки з практики.

Викладач-керівник практики від фахової кафедри:

- розробляє тематику індивідуальних завдань;

- узгоджує з керівником практики від підприємства (організації, установи) індивідуальні завдання з урахуванням особливостей місця практики;

- бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за місцями практики;

- відстежує своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;

- здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;

- надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань, збирання матеріалів до кваліфікаційної роботи (за потреби);

- проводить обов'язкові консультації щодо оброблення зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;

- інформує здобувачів вищої освіти про порядок надання звітів про практику;

- проводить захист звітів здобувачів вищої освіти про практику у складі комісії;
- здає звіти здобувачів вищої освіти про практику на кафедрі.

4.20. Обов'язки керівників від бази практики зазначені в договорі на проведення практики.

Керівник практики від підприємства, що здійснює загальне керівництво практикою:

- несе особисту відповідальність за проведення практики в межах своєї компетенції;
- організовує практику згідно з програмами практики;
- визначає місця практики, забезпечує найбільшу ефективність її проходження;
- організовує проведення інструктажу з охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки відповідними фахівцями;
- забезпечує виконання погоджених з навчальним планом графіків проходження практики по структурних підрозділах підприємства;
- надає здобувачам вищої освіти – практикантам – можливість користуватись наявною літературою, необхідною документацією;
- забезпечує і контролює дотримання здобувачами вищої освіти – практикантами – правил внутрішнього розпорядку;
- створює необхідні умови для засвоєння практикантами нової техніки, передової технології, сучасних методів організації праці.

Безпосереднє керівництво практикою здобувачів вищої освіти у відділах, інших структурних підрозділах покладається на висококваліфікованих спеціалістів, котрим доручається керівництво групою практикантів чисельністю до 10 осіб. До його обов'язків входить:

- розподіл практикантів за робочими місцями відповідно до графіку проходження практики;
- інструктаж з охорони праці на підприємстві і на робочому місці при виконанні конкретних видів робіт;
- ознайомлення практикантів з організацією робіт на конкретному робочому місці;
- контроль за роботою практикантів, забезпечення виконання здобувачами вищої освіти завдань практики;
- оцінка якості роботи практикантів, складання на них виробничих характеристик з відображенням у них виконання програми практики, якості професійних компетентностей, ставлення здобувачів вищої освіти до роботи, виконання індивідуальних завдань, організаторських здібностей, участь в освоєнні нової техніки та технології;
- допомога в підборі матеріалу для курсових та кваліфікаційних робіт.

4.21. Здобувачі вищої освіти – практиканти – зобов'язані:

- взяти участь у настановній та підсумковій конференціях з практики;
- отримати консультації щодо оформлення всіх необхідних документів з практики;
- ознайомитися з робочою програмою практики та виконати всі завдання,

передбачені програмою;

- розробити та затвердити в керівника практики індивідуальний план проходження практики;

- пройти інструктаж з правил охорони праці, поставивши підпис у журналі реєстрація інструктажів з питань охорони праці, та суворо дотримуватися цих правил;

- вивчити правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства, установи та організації, відповідально їх виконувати;

- нести відповідальність за виконану роботу на базі практики;

- підготувати, відповідно до вимог робочої програми практики, звітну документацію та у визначений термін надати її керівнику практики;

- своєчасно скласти залік з практики.

4.22. Тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України і складає:

- для осіб віком від 16 до 18 років – 36 годин на тиждень (ст. 51 КЗпП України);

- для осіб віком від 18 років і старше – не більше 40 годин на тиждень (ст. 50 КЗпП України).

5. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

5.1. Після закінчення терміну практики здобувачи вищої освіти звітують про виконання програми практики у визначені терміни.

5.2. Здобувачі вищої освіти у триденний термін після закінчення практики надають керівникові практики на факультеті/інституті письмовий звіт про проходження практики та оформлений за всіма розділами щоденник практики з дотриманням відповідних стандартів щодо оформлення такої документації, підписаний керівником від бази практики. До письмового звіту додаються матеріали, визначені робочою програмою практики та індивідуальним планом проходження практики здобувача вищої освіти. Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти всіх розділів програми практики та індивідуального завдання.

5.3. Формою підсумкового контролю з практики є залік (або диференційований залік).

5.4. Залік з практики проводить комісія, що призначається завідувачем кафедри. Залік проводиться протягом перших десяти робочих днів після закінчення практики, у формі захисту здобувачем вищої освіти звіту з практики. Залік з практики, яку проведено у літній період, проводиться протягом вересня наступного семестру.

5.5. Оцінювання практики здійснюється відповідно до критеріїв, які визначені робочою програмою практики. Оцінка вноситься в заліково-екзаменаційну відомість, у залікову книжку та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти з підписами членів комісії.

5.6. Оцінка здобувача вищої освіти за практику враховується

стипендіальною комісією при нарахуванні та визначенні розміру стипендії. Результати практики, яку проведено в літній період, зараховуються при призначенні стипендії в наступному семестрі.

5.7. Якщо програма практики не виконана з поважної причини, здобувач вищої освіти подає заяву на ім'я ректора з проханням перенести термін практики та додає відповідні документи, про що видається наказ по Університету, де визначається термін проходження практики.

Питання про підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях відповідних кафедр та на вченій раді факультету/інституту.

5.8. Загальний стан практичної підготовки здобувачів вищої освіти обговорюється на засіданні вченої ради Університету не менше як один раз протягом навчального року.

5.9. Звіти здобувачів вищої освіти зберігаються на кафедрах до завершення навчання в Університеті, але не менше ніж три роки.

6. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

6.1. Витрати на практику здобувачів вищої освіти Університету є складником частиною загальних витрат на підготовку фахівців.

6.2. Здобувачам вищої освіти – практикантам – на період практики, що проводиться за межами м. Одеси, сплачуються добові за рахунок витрат на практичну підготовку в розмірах, установлених чинним законодавством. Проїзд залізничним, водним, автомобільним транспортом до місця знаходження бази практики і назад сплачується за рахунок витрат на практику.

6.3. Проживання здобувачів вищої освіти – практикантів – у гуртожитках баз практик або в орендованих для цього житлових приміщеннях сплачується Університетом у розмірах, передбачених чинним законодавством.

6.4. Оплата відряджень науково-педагогічним працівникам Університету – керівникам практики здобувачів вищої освіти – здійснюється Університетом згідно із чинним законодавством.

6.5. Практика у структурних підрозділах Університету проводиться за погодженням з керівником підрозділу на безоплатній основі.

6.6. Планування навантаження науково-педагогічним працівникам кафедр за керівництво навчальною практикою проводити в такий спосіб:

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ		
для навчальної практики, що проводиться без виїзду за межі м. Одеси на одній базі практики		
- для групи здобувачів вищої освіти, яка складається з 20-25 осіб	Керівнику групи:	3 години за один робочий день
- для групи здобувачів вищої освіти, яка менше ніж 20 осіб	Керівнику групи:	1 година на 1 тиждень на одного здобувача вищої освіти
для навчальної практики, що проходить у польових умовах, за межами м. Одеси на одній базі практики		

- для групи здобувачів вищої освіти, яка складається з 10-15 осіб	Керівнику групи:	6 годин за один день
для табірною збору, що проходить у польових умовах за межами м. Одеси		
- керівнику групи з 12-15 осіб	Керівнику групи:	6 годин за один день
для табірною збору, що проходить на базах у межах м. Одеси		
на групу з 20-25 осіб	Керівнику групи:	3 години за один день
для виробничих (крім педагогічних), науково-дослідних практик		
	Керівнику від профільної кафедри	1 година на 1 тиждень на одного здобувача вищої освіти
для виробничих (педагогічних у школі) практик		
	Керівнику від профільної кафедри	1 година на 1 тиждень на одного здобувача вищої освіти
	Керівнику від кафедри педагогіки або психології	по 0,5 год. на одного здобувача вищої освіти на весь період практики
Для виробничої (педагогічної асистентської практики) здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем освіти		
	Керівнику практики	1 година на 1 тиждень на одного здобувача вищої освіти
	Викладачу, який проводить навчально-методичну роботу з практикантом на кафедрі – базі практики	1 година на 1 тиждень на одного здобувача вищої освіти
Для організації усіх видів практики керівникові від факультету/інституту		
на проведення настановної конференції		3 години
на проведення підсумкової конференції		3 години
на проведення захисту звіту за практику	кожному членові комісії (кількість членів комісії не більше як 3 особи).	0,33 год. на одного здобувача вищої освіти
Оплата праці керівників практики від бази практики		
на умовах погодинної оплати за нормами погодинної оплати згідно з чинним законодавством України		1 година на 1 тиждень на одного здобувача вищої освіти
ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ		

	науково-педагогічним працівникам кафедр	2 години на здобувача вищої освіти на весь період практики
--	---	--

6.7. Здобувачам вищої освіти Університету заочної форми навчання, які навчаються без відриву від виробництва і направляються для проходження практики, керівники підприємств, організацій і установ усіх форм власності надають додаткову відпустку без збереження заробітної плати на підставі довідок деканатів/директоратів про термін практичної підготовки.

6.8. Наказом ректора Університету «Про розрахунок та розподіл навчального навантаження науково-педагогічних працівників Університету» на поточний навчальний рік можуть вноситися зміни та доповнення до визначення норм часу на керівництво практиками.

Зразок довідки про формування баз практики
для здобувачів вищої освіти

Довідка
кафедри _____
факультету/інституту _____
про укладення договорів з базами практик
освітній ступень _____
спеціальність _____
рік навчання _____
форма навчання _____

№ з/п	Повна назва бази практики	П.І.Б. директора бази практики	Адреса бази	Кількість здобувачів вищої освіти

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

Декан/директор факультету/інституту _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

Форма Договору на проведення практики здобувачів вищої освіти з
базою практики

ДОГОВІР № _____
про проведення практики здобувачів вищої освіти
закладу вищої освіти

Місто Одеса

« ____ » _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони, Державний заклад «Південноукраїнський національний університет імені К. Д. Ушинського» (далі – заклад) в особі ректора **Чебикіна О. Я.** діючого на підставі Статуту

і, з другої сторони, _____
(назва підприємства, організації, установи тощо)

(надалі – база практики) в особі _____
(посада)

(прізвище, ініціали)

діючого на підставі _____ (далі – сторони),
(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою договір:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти здобувачів вищої освіти на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Спеціальність	Курс	Вид практики	Кількість здобувачів вищої освіти	Термін практики (початок - кінець)

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити здобувачів вищої освіти умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів вищої освіти – практикантів – безпечних методів праці.

1.5. Надати здобувачам вищої освіти - практикантам - можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу здобувачів вищої освіти - практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного здобувача вищої освіти - практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати здобувачам вищої освіти можливість збору інформації для курсових та кваліфікаційних робіт за результатами діяльності закладу, організації, підприємства, яка не є комерційною таємницею, на підставі направлень кафедр.

1.9. Додаткові умови _____

2. Заклад вищої освіти зобов'язується:

2.1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список здобувачів вищої освіти, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання здобувачами вищої освіти трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачами вищої освіти під час проходження практики.

2.4. Заклад зобов'язується не розголошувати використану інформацію про діяльність підприємства через знищення курсових, кваліфікаційних робіт та звітів у встановленому порядку.

2.5. Додаткові умови _____

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір складений у двох примірниках: по одному – базі практики і вищому навчальному закладу.

3.5. Місцезнаходження:

навчальний заклад: _____

база практики: _____

Підписи та печатки

Від закладу вищої освіти:

Від бази практики:

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. «___» _____ 20__р.

М.П. «___» _____ 20__р.

Форма направлення на базу практики

Направлення на практику

Місце кутового штампа
закладу вищої освіти

КЕРІВНИКУ

НАПРАВЛЕННЯ

/є підставою для зарахування на практику/

НА _____ ПРАКТИКУ

(назва практики)

Згідно з договором від „___” _____ 20__ року №___, який укладено
із _____

_____ (повне найменування закладу, підприємства, організації, установи)
направляємо на практику здобувачів вищої освіти _____ року навчання
спеціальності _____

Строки практики з „___” _____ 20__ року
по „___” _____ 20__ року

Керівник практики від кафедри

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

ПРІЗВИЩА, ІМЕНА ТА ПО БАТЬКОВІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

М.П. Керівник виробничої практики ЗВО _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Зразок оформлення титульних сторінок робочої програми практики

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Кафедра _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан/Директор факультету/інституту

_____ (ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

_____ (назва виду практики)

ОПП: _____

Спеціальність: _____

Рівень вищої освіти: _____

Рік навчання: _____

Мова навчання: _____

Факультет/інститут: _____

Робоча програма _____ для здобувачів
(назва виду практики)

вищої освіти за першим (бакалаврським)/другим (магістерським) рівнем
ОПП _____ спеціальності _____.

Рік навчання: _____

Мова навчання: _____

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри _____

Протокол від «__» _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (ініціали та прізвище)

«__» _____ 20__ року

Схвалено науково-методичною радою факультету/ інституту _____

Голова _____ (_____)
(підпис) (ініціали та прізвище)

Учений секретар
науково-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (ініціали та прізвище)

«__» _____ 20__ року

© Університет Ушинського, 20__ р.

© _____, 20__ р.

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

"ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО"

НАКАЗ

" ____ " _____ 20__ р.

№ _____

Про проведення практики здобувачів вищої освіти
за першим (бакалаврським) рівнем
/за другим (магістерським) рівнем
денної / заочної форми навчання
.....факультету/інституту

Згідно з навчальним планом і графіком освітнього процесу на 20__-20__
навчальний рік

НАКАЗУЮ:

1. Направити на бази навчальної () /виробничої () /переддипломної
практики здобувачів вищої освіти _____ року навчання освітньо-професійної
програми « ____ » зі спеціальності шифр назва з _____ по _____ 2019 р.

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові	№ студента ького квитка	Місце проведення практики (підприємства, організації, установи)	Керівник практики з фаху	Керівник з педагогіки/ психології

2. Відповідальним керівником за організацію практики, проведення інструктажу з охорони праці, складання звіту про її підсумки та надання відповідних документів завідувачу практики призначити _____ (посада, прізвище, ініціали).

3. Декану/Директору (назва факультету/інституту) факультету/інституту (ініціали, прізвище) звіти про практику та всі необхідні документи надати завідувачу практики.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на декана/директора факультету/інституту (назва факультету/інституту) (прізвище, ініціали) .

Підстава: подання декана/директора

Перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи

О. А. Копусь

Проект наказу
внесений _____ (А. Л. Іщенко)

Візи:

Декан/директор факультету/інституту _____		ПІБ
Завідувач кафедри _____		ПІБ
Узгоджено:		
Юрисконсульт		І. О. Сильченко
Начальник навчально-методичного відділу		І. С. Тагієва